

P A C I A

1654

On. Biblio
ca;

Arad

Palatul Cultural

Zis

al Ținutului Timiș

anual 500 lei, pe 6 luni 300 lei
Pentru țărani, preoți și învățători 300 lei
Pentru întreprinderi 2000 lei

Apare sub egida
„Astrei Bănățene“

2 Lei

Redacția și administrația:

Timișoara I.
Str. Lonovici No. 2

Telefon:

Redacția și administrația 12-66
Tipografia 14-69

Neutrii

În conflictul dintre marile puteri, un rol de o importanță netăgăduită au și țările neutre. Deși nu iau parte în mod efectiv la ostilități, contribuția lor economică schimbă în mare măsură echilibrul european.

Anglia, se știe, că stăpână fiind asupra mărilor, prin blocada economică îndreptată împotriva Reichului, încearcă să-i taie posibilitatea aprovizionării cu materii prime, silind-o astfel cu un efort mai de vreme la capitulare.

Germania constrânsă de împrejurări, fost nevoită să facă apel chiar și la țările cu care a fost în conflict până acum, cum e cazul Rusiei, intensificându-și în același timp raporturile economice cu țările învecinate dela Nord și apus, și îndeosebi cu cele din Bazinul Dunărean și din Balcani.

Propaganda germană face mare caz de această situație și răspândește pretenziuni grafice, arătând că blocada engleză nu a reușit deoarece Germania și poate acoperi toate nevoile aprovizionându-se din statele neutre.

Evident, în anumite cercuri, raporturile oarecum normale dintre beligeranți și neutri nu sunt privite cu ochi buni, tocmai că prin contribuția lor economică schimbă echilibrul politic, și atunci pentru a turbura atmosfera de bună vecinătate, în presa interesată apar cele mai fanteziste știri, demonstrând că la hotarele frontierei a cutărui stat neutru s-au făcut masive concentrări de trupe și că o invazie este iminentă.

Am asistat de mai multe ori la astfel de „invazii“ puse la cale în regiunile unde cereau anumite interese, dar în cele mai dese cazuri „conflictul“ s'a pălpanat.

Pe lângă înveninarea stărilor și așa dedesubtul de complicate, campaniile de presă au avut și un rezultat nescontat de eficient. Țările neutre și-au verificat raporturile dintre ele și după mature schimbzueli au ajuns la concluzia că litigiile existente nu sunt atât de mari, încât să nu poată fi soluționate pe cale pașnică.

Aceste constatări îmbucurătoare și-au făcut drum tot mai larg în conștiința popoarelor din Bazinul Dunărean și din Balcani, iar azi cristalizarea lor într-un bloc al neutrilor le-a ridicat importanța, constituind în același timp o pavază împotriva războiului.

Importanța blocului neutrilor este apreciată și peste Ocean, unde, după cum suntem informați, un grup de sufragete a cerut d-lui Roosevelt, președintele Statelor Unite, să inițieze un congres al țărilor neutre pentru ca să se încerce o meditațiune de pace între beligeranți.

Șansele acestei inițieri sunt minime deocamdată, reținem doar două fapte: țările neutre constituiesc un instrument de pace și opinia publică mondială s'a convins că litigiile dintre aceste țări nu pot duce la războaie.

BOMBEUS P. ROȘU

„Un regiment nu este numai o unitate de luptă, ci trebuie să constituie, din punct de vedere sufleteș, o mare familie de camaraderie“

Suveranul și Marele Voevod Mihai la serbarea celor trei regimente de gardă

București, 27 (SIR.) — M. S. Regele Carol și Augustul Său fiu Marele Voevod Mihai de Alba-Iulia, au fost ieri din nou în mijlocul bravilor soldați ai regimentelor de gardă. Ca în fiecare an, Majestatea Sa a întrerupt activitatea Sa atât de de importantă, în conducerea țării și a poposit în mijlocul celor către cari se îndreaptă dragostea și grija Sa cea mare, ostașii.

Serbarea regimentelor de gardă călare, „Mihai Viteazul“ și pionieri de gardă s'a desfășurat în pavilionul regal al regimentului de pionieri. Înainte de venirea M. S. Regelui au sosit la locul serbării d. Gh. Tătărescu, președintele consiliului, d. V. Slăvescu, ministrul înzestrării armatei, d. general Icuș, ministrul apărării naționale, d. gen. Paul Teodorescu, ministrul aerului și marinei și numeroși ofițeri superiori. După ce M. S. Regele a salutat pe cei prezenți, a vorbit d. col. Eftimiu, comandantul regimentului de pionieri de gardă.

CUVANTAREA

M. SALE REGELUI

Majestatea Sa Regele a răspuns prii următoarele cuvinte:

Domnule colonel, iubiți camarazi!

Deși este mult dela Crăciun, totuși pentru Mine este o negrăită bucurie de a veni Să petrec aceste clipe în mijlocul vostru. În străduința de înălțare a neamului sunt două fapte importante. În primul rând, se înțelege, partea materială de înzestrare și de întărire a oștirii cu toate mijloacele necesare, pentru ca să poată face față în orice moment unei apărări trainice a țării. Dar pe lângă partea materială mai există și un fapt care nu se poate căpăta cu bani, ci se căpăta cu sefletul. Acela este partea morală.

Am dorit totdeauna ca aceste trei regimente să le pot considera, într'un fel sau altul, ca făcând parte din familia Mea.

De aceea am continuat cu acea tradi-

ție de a veni și a petrece în mijlocul lor, tocmai o serbare care prin firea ei, are un caracter familiar. Simțământul acesta de familie este un lucru care, trebuie din ce în ce mai mult să pătrundă în sufletul tuturor. Un regiment nu este numai o unitate de luptă, ci trebuie să constituie, din punct de vedere sufleteș, o mare familie de camaraderie. Vă rog să știți că, venind în mijlocul vostru, sunt totdeauna cu același suflet și cu aceeași dragoste. „La mulți ani!“

Suveranul și Marele Voevod au trecut apoi în revistă pe toți ofițerii celor trei regimente: de gardă călare, „Mihai Viteazul“ și pionieri, adunați în sala de festivități, dând mâna cu fiecare și împărțindu-le daruri. M. S. Regele și Măria Sa Marele Voevod au semnat apoi în cărțile de aur ale celor trei regimente.

La orele 19.30, M. S. Regele, împreună cu Marele Voevod, au părăsit regimentul, în sunetele Imnului Regal cântat de fanfara regimentului.

Consiliul de miniștri ia măsuri administrative practice în sensul consfățuirii gospodărești dela Cluj

București, 27 (SIR.) — Azi d. a. s'a ținut un consiliu de miniștri, sub președinția d-lui prim-ministru Gh. Tătărescu. Luându-se în cercetare problemele locale și regionale, examinate în marea adunare gospodărească ținută la Cluj, la 20 Ianuarie a. c., s'au hotărât următoarele:

1. Asigurarea creditelor necesare pentru a se pune la dispoziția agricultorilor semințele necesare campaniei agricole de primăvară.

2. Suspendarea operațiunilor de blocare a cerealelor și furajelor în mâinile locuitorilor și înlocuirea lor cu măsuri destinate a asigura satisfacerea nevoilor armatei și buna repartitie a lor pe tot cuprinsul țării.

3. Accelerarea lucrărilor pentru terminarea ultimelor procese izvorâte din reforma agrară.

4. Intocmirea unei legi de lichidarea debitelor rezultând din contravenții.

5. Noi instrucțiuni pentru înlăturarea dificultăților create prin aplicarea regulamentului regimului de salubritate în industrie.

6. Accelerarea mersului de predare a pădurilor și pășunilor comunale.

7. Revizuirea regimului vânzărilor pieilor și satisfacerea nevoilor armatei și acelor ale consumului intern.

8. Modificarea și aplicarea legii pentru ajutorarea comercianților și industriașilor săraci.

9. Noi măsuri pentru o mai bună aprovizionare cu petrol, benzină și sare.

10. Continuarea acțiunii de asistență acordată instituțiilor de credit din Ardeal și Banat și înființarea mai multor filiale ale băncii meșteșugariilor.

11. Crearea, la Câmpeni, a unei industrie pentru vehicule militare și țărănești.

D. ministru al afacerilor străine a făcut consiliului o expunere asupra dezvoltării politicii noastre externe.

Consiliul a expus apoi diferite chestiuni curente.

Consiliul se va întruni din nou la 27 Ianuarie, Sâmbătă, la Chișinău, unde va ține o mare adunare administrativă.

Radio

SAMBATA, 27 IANUARIE

RADIO ROMANIA, RADIO BUCUREȘTI
RADIO EXPERIMENTAL. 12: Ora; Cota Dunării și a sarei Sulina; Sf. urci gospodărești și igienice. 12.10: Muzică populară din diferite țări (discuri). 13: Ora; Radiofonice; Sport; Diverse. 13.10: Din operele lui Verdi (discuri): Preludiu la act I și 3 din „Traviata” (orch. filarm. din Newyork, dirij. de Toscanini); Arie din „Rigoletto” (voce: Luiza Tetrizzini); Duet din „Puterea destinului” (voce: Martinelli și De Luca); Bolero din „Vesperurile siciliene” (voce: Miliza Korjus); Finalul actului II, din „Aida” (corul și orch. Operei Scala, dirij. de Carlo Sabajno). 14: Radio-jurnal. 14.20: Selecțiuni din operele lui Rossini (discuri); Arie din „Bărbierul din Sevilla” (voce: Riccardo Stracciari); Arie și Furtuna din act. 2 din „Bărbierul din Sevilla” (voce: Mercedes Capisir, Stracciari, Bettoni); Uvertură la „Semiramida” (orch. simf. din Milano, dirij. de Lorenzo Molajoli). 15: Spectacole; Știri artistice și culturale; Publicații. — **RADIO ROMANIA.** 18: Ora Străjerilor. 19: Ora; Mersul vremii. 19.09: Cronica dramatică și cinematografică. 19.17: Orchestra de salon Radio, dirij. de Const. Bobescu. 20: Radio-jurnal în limba maghiară. — **RADIO ROMANIA și RADIO BUCUREȘTI.** 20.10: Naționalism creator de spiritualitate, de Gr. Tăușanu. 20.25: Poșta Radio. 20.40: Seara de opera: „Othello”, operă în 4 acte de Verdi (Transmisie dela Opera Română). — În pauza I (21.15—21.35): Radio-jurnal (I). În pauza II-a (22.25—22.40): Radio-jurnal (II); Sport. În pauza III-a (23.20—23.35): Jurnal pentru străinătate în limba franceză, germană, engleză și italiană.

DUMINICA, 28 IANUARIE

RADIO ROMANIA, RADIO BUCUREȘTI
RADIO EXPERIMENTAL. 9.45: Ora religioasă. 11.15: Concertul Societății Române de Radiofuziune, Orchestra Radio, dirij. de Th. Rogalski (Transmisie dela Ateneul Român). 13: Ora; Cota Dunării și a sarei Sulina; Radiofonice; Sport; Diverse. 13.15: Orchestra Grigoraș Dinicu. 14: Radio-jurnal. 14.20: Continuarea concertului orchestrei Grigoraș Dinicu. 14.35: Stroe și Vasilache: Ora veselă. 14.50: Spectacole; Știri artistice și culturale; Publicații. 15: Vestii și sfaturi agricole. 15.15: Ora satului. 16.15: Ora premilitară. 17.15: Ora „Muncă și voie bună”. 18.15: Ora; Mersul vremii. 18.17: Coruri din opere (discuri). 19: Săptămâna. 19.15: Florea valsurilor (discuri). — **RADIO ROMANIA.** 19.50: Radio-jurnal în limba maghiară. **RADIO BUCUREȘTI.** 19.50: Continuarea concertului de valsuri (discuri). — **RADIO ROMANIA și RADIO BUCUREȘTI.** 20: Argentina: Legendarul Gaucos de Mihail Tican-Rumano. 20.20: Petre Mureșanu (voce); Cântece românești. 20.45: Radio-jurnal (I). 21: Teatru: „Lecandiera” de Carlo Goldoni, adaptare radiofonică de Prof. Alex. Marcu. 22.10: Radio-jurnal (II); Sport. 22.30: Muzică variată (discuri).

Sedința publică a Academiei prusiene de știință

Berlin, 27 (Rador.) — Membrii Academiei prusiene de știință au ținut o sedință publică, conform tradiției prusiene, pentru a sărbători aniversarea lui Frederick al doilea și aniversarea întemeierii imperiului. Erau de față numeroși conducători ai statului și ai partidului, științei, economiei și artelor. Știința rusească era reprezentată prin o comisie în frunte cu d. Kastanoff, comisar al poporului pentru educație și instrucție, precum și ambasadorul Rusiei.

Profesorul Schmieterin a făcut un raport asupra „Dicționarului german al fraților Grimm”, iar profesorul Gemillscheg, titularul catedrei de filologie romanică din Berlin, a ținut o conferință despre origina germanilor, pe baza celor mai noi rezultate ale cercetărilor lingvistice.

Contribuția Banatului la renașterea noastră cultural-națională

Înainte de a relua firul nostru, cred că e bine să ne oprim o clipă, ca să punem în lumină adevărată o atitudine și să risipim o nedumerire. E vorba de atitudinea din 1848 a tribunului bănățean Eutihie Murgu. Cei ce au citit cu atenție seria de articole de sub titlul de mai sus și și-au dat seama de obiectivul urmărit de Bănățeni în luptele purtate în prima jumătate a veacului XIX, ba chiar și mai târziu, cred că vor vedea într-o lumină cu totul nouă atitudinea lui Eutihie Murgu și o vor judeca raportată nu la miscarea fraților noștri ardeleni, cum s'a procedat, foarte greșit, până acuma, ci ca pe un fenomen propriu climatului sufletesc bănățean.

Cunosc mulți intelectuali bănățeni care, neputându-și explica această ținută, au calificat-o ca o deficiență a personalității marelui Român și în consecință ca o pată de umbră pe blazonul bănățenismului. Nădăjduiesc că adâncind cele expuse în articolele precedente, vor fi mai puțin aspri și — mai puțin, nedrepti. Căci e nedrept să-i ceri lui Murgu, crescut și trăit în atmosfera de pătimășă și arzătoare sete de emancipare de sub jugul sârbesc de care Bănățenii se simt sugrumați, să acționeze la fel cu Iancu, format sufletete sub influența urei împotriva opresorilor unguri. E același lucru ca și cum l-am acuza pe Iancu de a nu se fi revoltat împotriva — Grecilor. În Banat Ungurii erau aproape inexistenți înainte de 1848, rolul lor îl aveau aici Sârbii, puternic sprijiniți de curtea din Viena, este deci firesc ca să vedem lumea de aici inversându-se împotriva acelor care concretizau asuprirea. Astfel judecate, faptele și cuvintele lui Murgu nu vor mai apărea învăluite în negura echivocului. Prietenia arătată de el Ungurilor, urmărirea scopul imediat al desrobirii de sub Sârbi.

Ne-ar duce prea departe să scormim toate amănunțele luptelor grele, — împreunate nu odată cu multe și mari primejdii, — ale Bănățenilor însuflețiți de suprema dorință, de a-și vedea cu un ceas mai curând desrobit neamul. Să nu uităm că sunt foarte numeroase în Banat satele în care numai numele locuitorilor mai amintesc de naționalitatea lor de odinioară.

Intelectualii bănățeni au înțeles să ducă lupta pe două fronturi: politice, de emancipare de sub Sârbi, și cultural, de organizarea învățământului și de răspândire a cuvântului român prin tipărituri, întocmai ca și frații lor din Muntenia, Moldova și Ardeal. Deoarece nu putem face aici un istoric amănunțit al acestor lupte, ne vom mulțumi să prezentăm cetitorilor câteva din cele mai marcante personalități, care le animau cu inteligența și energia lor.

Începem seria lor cu cel mai mare, totodată și mai bătrân dintre ei, cu

I. PAUL IORGOVICI*)

S'a născut în Vărădia (în aretul Vârșetului) la 28 Aprilie 1764, ca al doilea fiu al preotului Marcu. Cel mai mare, Petru, ajunge protopop la Oravița și este părintele profesorului dr. Iosif Iorgovici, dela preparandia arădană și moare înaintea tatălui său. Cel mai mic, Ion, păstorește împreună cu păr. Marcu, în Vărădia. Familia este eborbitoare dintr'un străbunic Iene sau Iane, refugiat din pricina calvinilor în Oltenia, unde se căsătorește cuo fată din neamul Brâncovenilor. Cum s'a ajuns la numele Iorgoviciu, nu se știe. Preotul Marcu e născut în Vărădia, el le dă copiilor săi o creștere deosebită, cu ajutorul unui dascăl venit din Muntenia.

Paul își continuă apoi studiile la Vârșet, iar gimnaziul (liceul) îl termină la Seghedin. La Pojon începe și la Buda termină studiul dreptului. Pretutindenea se distinge printr'o agerime de minte extraordinară. La Viena își continuă studiile, amplificându-le cu Filozofia și Dreptul public și cel austriac. Dela Viena se duce la Roma, este însă primit numai după îndelungatele stăruințe ale prietenilor săi uniți în institutul „de propaganda fidei”. După petrecerea de doi ani la Roma este atras de falma enciclopediștilor, — probabil

și de clocotul surd al revoluțiunii franceze în plină creștere. Aici stă trei ani, până după decapitarea lui Ludovic al XVI-lea. Ca și la Roma, nu se mulțumește să asiste numai la cursuri, ci cercetează și bibliotecile, adunările publice ale revoluționarilor, la parte la sediintele Adunării Naționale, urmărește înălțarea și căderea Girondinilor, avântul și prăbușirea lui Danton; Robespierre îl uimește și-i dă fiori. Iar când revoluțiunea se transformă în abator omenesc, Iorgoviciu trece canalul Măneacă și se așează în Londra, unde se sustine din meditații. După unsprezece luni petrecute în capitala Marelui Britanii, se întoarce din nou la Viena, unde ocupă un post în minister (Hofcancellist). Aici cunoaște pe doctorul oculist, devenit celebru, Piuaru Molnar cu care scot împreună cea dintâi foaie românească, în 1794 al cărui redactor este P. Iorgoviciu. Câteva exemplare din foaie i-au fost trimise și vlădicii din Sibiu, Gheorghi Adamovici, pentru ca să le împartă poporenilor. Gh. Banffy, guvernatorul Ardealului intervine și cere curții din Viena să suprimе foaia, pe motivul că ar fi în slujba francmazoneriei.

În Viena trăia la aceea dată o însemnată colonie românească formată din Români provenind nu numai din Ardeal și Banat, ci și din Principatele și din Macedonia, Viena fiind un important focar de cultură cu faimă stabilită.

Membrii acestei colonii erau boieri și fii de boieri bogați, studenți, comercianți și funcționarii ministerelor, printre care se remarcă consilierii aulici Ștefan Coste de Beiuș și Iosif Méhes. Cel dintâi îi furniza documente lui Șincal pentru Cronică, cel din urmă a lucrat împreună cu doctorul Piuaru la redactarea faimosului Supplex Libellus. Este deci în afară de orice îndoielă că societatea românească din Viena era animată de același duh care se manifesta la Budapesta, în Banat, în Ardeal, Muntenia și Moldova, duhul renașterii naționale. Rolul lui Iorgoviciu în această societate este acela al unui fruntaș, altfel nu i s'ar fi atribuit lui vrednicia de a figura ca redactor al celei dintâi foii românești. Avea de altminteia nu numai pregătirea, ci și curajul necesar. Era unul dintre cei mai de seamă Români ai acelor vremuri. Stăpân pe o cultură solidă filozofică, limbistică, juridică și istorică, vorbea curent limbile: franceză, germană, engleză, italiană, sârbească, maghiară și fără îndoielă, cunoștea temeinic și latină și greacă veche, era însuflețit de o singură mare dorință: să-și slujească neamul cu toate puterile sale.

Azi nu se mai îndoieste nimenea că așezarea sa la Viena în slujba curții imperiale își avea tălcul său, de a para loviturile celor care uneltiau la curte împotriva noastră. Altul avea însă să fie destinul său. Chemat cu insistență de vlădica Iosif Ioanovici de Șacabent, căruia i se asociază mai apoi și părintele și vârul său, I. Tomiciu, profesor la teologie, el vine în sfârșit la Vârșet ca advocat al Consistoriului, iar din 1802 și ca profesor la școala gramaticală înființată în Vârșet de vlădica Șacabent la 1798. În 1805 școala aceasta, pe lângă care ființa și un internat, avea 80 elevi. Este interesant, aproape de necredut, să vezi chiar și sârbi încurajând Români ca P. Iorgovici, I. Tomiciu, a căror activitate românească era bine cunoscută. Se pare însă că Șacabent era o fericită excepție printre ei.

În 1799 Iorgoviciu tinărește la Buda curtea se „Observații” (de) Limba Românească dedicată episcopului desno care zice în dedicație că „grijește de fecicirea nației și a școlilor”.

NIC. TOMICIU

*) Datele v. dr. Șt. Pop: Primul gramatician bănățean. XIII Paul Iorgoviciu (1764-1808), Foaia Diecezană 1922 și 1923.

Scrisori din Paris

Expoziția opetelor de

Dela corespondenții noi

PARIS, Ianuarie. — În Paris, cumut în parte, în prezinta mobilizării crurice și-au reușit mersul normal, astăzi, toată lumea se află reînnoștreburile obișnuite. Tot așa cum s'a deschis aproape teatrele și cinematografele, s'au redeschis și bibliotecile și muzeele.

Totuși, pentru iubitorii de artă, din atracțiile Parisului n'au fost reînnoștreburile și, deocamdată, nici vorba despre asta.

O vizită la muzeul Luvru, de pildă, mai oferă agrementele de odinioară. Aspectul rămâne însă interesant și mediativ. Dacă intri în sălile de artă ale Luvrului, dela „La Salle des Etats” până la „Galerie Medicis”, tu vei găsi pe mai oprește pe nici un loc, ci doar pe două sevalete, pe care odihnesc două mici tablouri, copii de pictori studios. Pe pereți, etichete de trei mii de tablouri evacuate spre locuri mai sigure. Din loc în loc, grămăde și cadre arată lestul părăsit, dar a face transportul mai ușor și rapid.

Toate cele trei mii de tablouri au fost transportate fără rame, dar fixate pe scheletul lor de lemn. Numai patru tre ele, datorită mărimii lor, a trebuit să fie demontate, acoperite cu foile de carton. Intre acestea sunt: „Les Femmes de Cana” de Veronese, măsurând 5 m. 90 cm., și „Le sacre de Napoléon de David”, măsurând 6,10 m. 90 cm. De asemenea și galeria Apollon a fost prinsă de pe tavan, înfășurat și transportat la loc sigur.

Principalele piese de sculptură au avut aceeași soartă pribegă. Cel mai mare, Venus din Milo a fost pusă într'o lăstar expedită. Nu mai puțin celebra Venus din Samothrace, despre care se zice că ar trebui pusă pe un loc sigur, a fost coborâtă pe scânduri obișnuite și pachetată.

Toate piesele au fost transportate la castelul Chambord, de unde au fost împartate în vreo zece castele de pe lângă Paris, unde sunt păzite și îngrijite de un conservator și de paznici. Unele cele mai bizare și mai grele l-au făcut să se ducă la Géricault, „Le radeau de la Méduse”. Dată fiind fragilitatea ei, pânza, înaltă de 5 metri și largă de 7, n'a fost desprinsă de pe scheletul și transportată în stare, în care a fost luată de pe perete. Numai pânza (scheletul) pânzei cântărește 1200 kg. Pentru transportul ei s'a utilizat un camion mare de decoruri al Comandamentului Franceze. Totul a mers bine până la Versailles, dar de aici tot traseul a fost plin de fire telegrafice, așa că pânza a fost luată de 5 metri și pusă pe un camion. Ea a fost adăpostită în curtea palatului de la Versailles, până s'a trimis o echipă de tehnicieni telegrafisti, pe tot parcursul căii firele telegrafice, pentru a fi înlocuite, reparând apoi firele și pânza trecută.

ANDRÉ HAY

Curte telegrame externe

Istanbul, 27 (Rador). — O delegație economică ungară, condusă de contele Thlen, director al Băncii centrale ungre, a sosit la Istanbul. Delegația începe vineri negocierile la Ankara, pentru aprobarea volumului comercial ungaro-român.

Washington, 27 (Rador). — D. Morantau, ministrul finanțelor a declarat că poliția americană face o anchetă pentru a stabili dacă este sau nu înveștată știrea că în țările balcanice se găsește în circulație devalute americane falsificate, de origine germană, așa cum anunțat unele ziare americane.

Roma, 27 (Rador). — D. Mussolini a sosit în audiență pe ministrul comunicațiilor, care i-a făcut un raport asupra catastrofei pachetului „Orazio”. Din datele relatate rezultă că numărul dispărut este de 110, dintre care 50 pasageri și 60 din echipaj.

Budapesta, 27 (Rador). — Ștefan: ambasadorul Japoniei la Berlin și patru miniștri plenipotențiar japonezi s-au așezat în diferite capitale din Europa la o conferință a diplomaților japonezi din țările europene.

Riga, 27 (Rador). — Vaporul leton „Everens”, care părăsise erii portul englez Blythe a fost torpilat. Echipajul a fost salvat. „Everens” este prima pierdere cauzată de războiul marinei comerciale letone.

Roma, 27 (Rador). — Dr. Clodius, șeful secției economice dela Wilhelmstrasse a sosit Joi seara la Roma. El a avut contact cu conducătorii economiei italiene.

Stockholm, 27 (Rador). — Legația statelor Unite confirmă că o circulară fost adresată cetățenilor americani stabiliți în Suedia, invitând pe toți ce nu sunt reținuți de afaceri urgente, să părăsească țara.

Shanghai, 27 (Rador). — Reuter: o represalii pentru incidentul „Asama Maru”, marinarii de pe un monitor japonez s-au urcat pe bordul vasului britanic „Wingsang”, pe când se afla ancorat la Fuceu. Înainte de a se retrage, marinarii japonezi au tras două proiectile de tun de pe monitor. Proiectilele au trecut pe deasupra vasului. Marinarii japonezi au declarat căpitanului englez, că acțiunea lor are un caracter de represalii.

Londra, 27 (Rador). — Reuter transmite: O formidabilă explozie, urmată de foc s'a produs vineri dimineața la uzina electrică din Irlam (Lancashire). Aceasta uzină aprovizionă cu energie o mare oțelărie și întregul district.

Un călugăr luptă cu trei urși, în munți Tragedia din munții Tarăului

Piatra-Neamț, 27. SIR) — O impresionantă tragedie s'a înregistrat ieri în munții Tarăului. Părintele ierodiacon Veniamin Talpău, un pasionat vânător, a plecat ieri la vânătoare cu Ion Liveșcu, în munți. Ajungând în poiana Pădurii zăbrului, părintele a pornit în vânătoare. Abia a făcut o sută de metri și s'a pomenit că are de-a face cu trei urși, cari l-au atacat. Într-o clipă și el și Ion Liveșcu au fost

Declarațiile d-lui Consilier Regal Gh. Tătărescu,

președintele consiliului de miniștri, făcute cu ocazia promulgării decretului pentru numirile în funcțiunile publice

București, 27 (SIR.) — Cu prilejul promulgării decretului-lege pentru numirile în funcțiunile publice, d. Consilier Regal Gheorghe Tătărescu, președintele Consiliului de miniștri a făcut reprezentanților presei următoarele declarații: „Sunt încredințat că acest decret-lege pentru numirile în funcțiunile publice va deschide o eră nouă atât pentru administrarea generală cât și pentru moravurile noastre.

De azi înainte numirea oricărui funcțio-

nar nu va mai putea fi făcută decât consacrată meritelor prin selecționare și cred că cel puțin în acest compartiment al vieții noastre publice se va pune capăt hatărului protecției.

Protejați nu vor mai fi decât munca și capacitatea.

Adoptat principiul concursului în toate ramurile administrației, se asigură o mai bună selecționare a funcționarilor și penalizând actele menite să infiltreze hotărârile examinatorilor, au dat o puternică

lovitură intervenționismului, care este vechea racilă a vieții noastre publice.

Candidațiile la funcțiunile publice nu vor mai vedea trulul spectaculos al goanei după recomandări și al înfrângerii meritului. Cred că facem azi un pas hotărâtor în realizarea unuia din cele mai importante puncte programatice.

Așezarea elitelor la toate posturile de conducere ale Statului și statornicirea conduitei generale a dreptății la baza tuturor numirilor în funcțiunile publice, este satisfacția unui vechi deziderat îmbrățișat pe rând de generațiile tinere.

Generațiile tinere de azi văd acest deziderat împlinit. Li rămâne de acum să muncească, să muncească încrezătoare că munca va fi răsplăta în noua organizare a Statului român.

Germania are șansa să-și reia rolul de mare putere

Un discurs al ministrului dr. Göbbels

Berlin, 27. (Rador) — Dr. Göbbels, ministrul propagandei a pronunțat Joi seara un mare discurs, în orașul său natal Rheydt (Prusia Renană).

Oratorul a arătat că în actualul război sunt în joc interesele vitale ale națiunii și de aceea, frontul și patria nu formează decât un singur tot. Armata și conducătorii politici nu reprezintă decât o mică parte a națiunii, care ea singură luptă pentru existență. Azi națiunea germană luptă pentru realizarea idealurilor ei, în condiții mai fa-

vorabile decât în războiul trecut, dat fiind că național-socialismul exprimă în mod complet voința națională a germanilor.

Führerul care veghează asupra soartei tuturor germanilor, îndeplinește o mare și unică misiune în istoria Germaniei, care grație lui, are șanse să-și reia rolul de mare putere, al cărei glas trebuie să fie ținut în seamă. Cancelarul Hitler a pășit la eliberarea definitivă a națiunii germane. Toți germanii sunt dator să aibă încredere în geniul Führerului.

Neutralitatea Olandei

Declarațiile d-lui Van Kleffens ministrul de externe olandez

Haga, 27 (Rador). — Van Kleffens, ministrul afacerilor străine a făcut declarații spunând că guvernul olandez duce o politică de neutralitate. În această privință, în străinătate nu e posibilă nicio îndoială. Guvernul nu se va lăsa abătut din calea sa și nu va viola această neutralitate, orice ar spune cei cari îl acuză de contrariu, în propriul lor interes. Prin neutralitate, Olanda își îndeplinește o datorie față de Europa. Cei care vor lua însă armele contra noastră, se vor ciocni de armele noastre, a adăugat ministrul. Avem încredere în cuvântul dat și în înțelegerea care există în străinătate, că situația geografică a Olandei în Europa, nu îndreptățește o mare putere să vadă teritoriul olandez căzând în alte mâini.

D-sa condamnă ușurința cu care se vorbește în străinătate, de eventualitatea invadării unor țări neutre.

Dacă beligeranții ar ataca un neutru, cu care n'au diferențe serioase, sub un pretext oarecare, colectivitatea ar fi profund atinsă și ar face apel la lumea întreagă pentru rezistență contra urii. Faptul acesta ar putea avea o influență decisivă asupra dezvoltării evenimentelor.

Precauțiuni militare sunt însă necesare, când forțele străine se grupează în apropierea frontierelor.

Ministrul a încheiat arătând că Olanda este gata să contribuie la respectul teritoriilor reciproce în societatea statelor și într-o măsură compatibilă cu poziția țării. Olanda rămâne la vechea maximă: să trăiești și să lași pe altul să trăiască. Fiecăruia ce-i aparține. În această privință, rămânem vigilenți și nu ne lăsăm în voia iluziilor.

Femeile americane au cerut președintelui Roosevelt convocarea unei conferințe a țărilor neutre

Washington, 27. (Rador) — D. N. B. transmite: Delegația a 11 organizații feminine, reprezentând peste 5 milioane de aderențe au votat o moțiune, prin care președintele Roosevelt este invitat să convoace pentru o dată apropiată, o conferință a țărilor neutre, care ar urma să propună națiunilor beligerante să înceapă negocierile de pace, pe calea mediației.

TELEGRAME INTERNE

SĂRBĂTORIREA D-LUI CONSILIER

REGAL DR. AL. VAIDA-VOEVOD

Cluj, 27 (SIR.) — Parlamentarii, secretarii F. R. N. și numeroase personalități din viața culturală, intelectuală și oficială au ținut o ședință festivă în sala „Automobil Club”, pentru a sărbători alegerea d-lui consilier regal dr. Alex. Vaida-Voevod, ca președinte al F. R. N.

CONFERINȚA DELA MINISTERUL DE INTERNE

București, 27 (SIR.) — D. N. Ghelmegeanu, ministru de interne a presidat la minister o conferință administrativă, la care au luat parte d-nii rezidenți regali dr. Al. Marta dela ținutul Timiș, Dănilă Papp dela ținutul Mureș, prof. dr. Coriolan Tătaru dela ținutul Someș. Au asistat și d. Horia Grigorescu, subsecretar de stat la interne.

ALTE AUDIERI ÎN AFACEREA ALBOTEANU

București, 27 (SIR.) — La cabinetul 4 instrucție continuă cercetările în legătură cu neregulile comise de Alboteanu și alții, la subsecretariatul propagandei. Magistratul instructor a audiat numeroși agenți de publicitate și administratori de ziare, constatând că Victor Alboteanu dădea după bunul plac publicitatea unora din ziare, iar numeroase ziare erau private de publicitate.

UN LICENȚIAT HOT DE MAȘINI DE SORIS

Ploiești, 27 (SIR.) — Poliția a arestat pe Dumitru Casian, originar din Huși, str. Ioan Mărzan. Acesta deși licențiat în drept și al Academiei comerciale, totuși, prin mijloace abile, fura mașinile de scris dela diferite instituții. Până acum a comis furturi de mașini la Iași, Tecuci, Bârlad, Roman, Galați, Ploiești, Chișinău și în multe alte orașe.

PRIMARUL VIENEI LA BUCUREȘTI

București, 27 (SIR.) — Eri a venit la București primarul orașului Viena, d. Eubacher.

CRONICA ARADULUI

Ziua Unirii la Arad

Arad, 27. — Imprejurările speciale ale timpurilor de azi, au făcut ca ziua de 24 Ianuarie — aniversarea Unirii tuturor Românilor — să primească, prin participarea masivă a cetățenilor la festivități o semnificație deosebită de importantă, atât pentru noi, cât și pentru alții. Festivitățile au început de dimineață, când la toate școlile primare și secundare din localitate, au fost organizate serbări, în cadrul cărora a fost analizată și redată importanța a zilei.

La orele 11 dimineața, în Catedrala ortodoxă a orașului — și în bisericile celorlalte confesiuni — s'au oficiat servicii religioase, invocându-se harul Divinității asupra națiunii și țării românești.

La Catedrala ortodoxă, serviciul religios a fost oficiat de preoții: arhimandrit dr. Iustin Suciu, dr. Nicolae Popovici, Florea Codrean, P. Bancea și Cornel Mihașiu. Au participat reprezentanții tuturor autorităților civile și militare în frunte cu d. general Stavrescu, col. Dumitru Stinghe, prefectul județului, dr. R. Bejan, în numele primăriei, colonel Gh. Săvoiu, secretarii și parlamentarii Frontului Renasterii Naționale, comandantii

străjerii cu oraș și județ, veniți la depunerea jurământului, un detașament din Gărzile Naționale, un detașament din membrii F. R. N., apoi detașamente străjeri și militari, cu drapelul, apoi o companie de onoare cu muzică și drapel.

La sfârșitul serviciului religios a vorbit, despre însemnătatea zilei, părintele Jorinel Mihașiu.

A urmat trecerea în revistă a detașamentelor militare și premilitare, după care d. general Stavrescu, a rostit scurtă cuvântare.

Festivitatea dela Catedrală a fost încheiată prin defilarea trupei, premilitarilor și străjerilor.

După amiazi, la orele 5, în sala palatului cultural, s'a ținut o șezătoare publică a cohortelor de străjeri și străjere, sub supravegherea și conducerea d-lui prof. T. Selăgianu. În cadrul programului, au ținut cuvântări d-nii: Petre Herlo și dr. Octavian Lupas, secretar F. R. N. la secția intelectuală a municipiului. În program au figurat recitări, dansuri, plese, etc., cari au impresionat mult publicul arădan, ce a umplut sala până la ultimul loc.

Nouii comandanți străjeri din Arad au depus jurământul

Arad, 27. — În ziua aniversării Unirii tuturor Românilor, prin grija Falanșelor de străjeri, s'a ținut în toată țara solemnitatea depunerii jurământului de către noile comandante și noii comandanți străjeri. La Arad, festivitatea aceasta, devenită simbolică prin ziua ținerii ei, s'a făcut cu o deosebită solemnitate, în sala festivă a prefecturii județului, prezenți fiind toți reprezentanții autorităților civile și militare din localitate și un însemnat număr de comandanți străjeri veniți din județ și oraș.

Festivitatea a început la orele 10 jumătate dimineața când noii comandanți străjeri, încadrați de trei centurii cu drapel, s'au înconșinat și plecat la Catedrala ortodoxă unde au asistat la Te Deum. În aceiași ordine s'au înșinat în sala festivă a prefecturii, unde părintele, comandant străjer Nicolae Tândraș, confesorul Legiunilor din Arad, a oficiat un scurt serviciu religios, la sfârșitul căruia s'a ținut ceremonia propriu zisă a depunerii jurământului.

La sfârșitul ceremoniei, a vorbit d. prof. Al. Constantinescu, comandantul legiunii de străjeri. D-sa a analizat actualul jurământului, raportându-l la im-

prejurările actuale, când toată lumea trebuie să răspundă la chemarea Patriei.

În numele armatei, a făcut urări și adus cuvinte de omagiu străjerilor și comandanților, d. general Stavrescu.

Ultimul a vorbit d. Lazar Igrășan, inspectorul școlar județean. D-sa a arătat munca ce o desfășoară învățătorii străjeri și a urât prosperitate, în numele ministerului Educației Naționale.

La solemnitate am notat prezența d-lor: General Stavrescu, col. D. Stinghe, prefectul județului, col. Gheorghe Săveciu, comandantul garnizoanei, col. Gh. Munteanu, comandantul Gărzilor Naționale, dr. Cornel Radu și R. Răfioroiu, secretari la F. R. N., Florica Bucurescu, comandanta legiunii de străjere, prof. Al. Constantinescu, comandantul legiunii de străjeri, d-na Eugenia Constantinescu, prof. Ioachim Dabiciu, prof. Vichentie Ugrin, comandanți de cohortă, Lazăr Igrășan, inspector școlar județean, dr. Vasile Avramescu, și alții.

La sfârșitul solemnității, noii comandanți străjeri au participat la o masă camaraderescă.

ȘTIRI DIN ARAD

— **Contravenție C. A. M. Iosif Kiss** din str. Colonel Paulian, a fost înșinat parchetului, pentru că în cursul unei percheziții ce s'a făcut în locuința sa, s'a găsit o cantitate de 350 grame tutun foi, 70 grame tutun tăiat, o amorsă și o brichetă, toate de contrabandă. Fîind amendat cu 1715 lei și neplătind amenda, numitul a fost înșinat parchetului.

— **Conferința consiliului pedagogic.** La prefectura județului, sub prezidenția d-lui colonel Dumitru Stinghe, s'a ținut ședința consiliului pedagogic. S'au discutat diferite chestiuni curente, privitoare la învățământul primar din județ. Cu acest prilej, s'a constatat că din cei peste 300 învățători, aproape 350 sunt concentrați și supliniți de învățătoare, cari astfel au clasele supraaglomerate.

— **Furturi.** Viorica Catrință din str. D. Cantemir a reclamat că din locuința ei Gheorghe Dragomir o țigancă a furat la bănie.

— **Accident mortal.** Din gara Glogovaș se anunță că locuitorul Valer Ungurean, voind să se dea jos din tren înainte de a se opri, a alunecat și s'a izbit cu capul de scară. Lovitura a fost atât de puternică, încât numitul după câteva ceasuri a încetat din viață.

— **A înșelat la cântar.** Anton Simon, comerciant de lemne din str. I. G. Duca, a fost reclamat poliției pentru că în cântărirea lemnului, se folosește de greutatea cari indică o greutate mai mare decât cea reală. Greutățile respective au și fost confiscate de poliție.

— **Încercare de furt.** Ana Balogh din bulev. Carol a reclamat poliției, că înșopindu-se din oraș a găsit, în fața ușii locuinței sale, o femeie necunoscută care încerca să spargă lacătul. Necunoscuta văzând-o a luat-o la fugă, lăsând urmașe un carnet de călătorie cu 75% reducere și un carnet de pensie.

Legea speculei comentată

VI.

Am arătat în numerile trecute ale ziarului, principiile legii speculei.

Am lasat pentru ultima parte a comentariului nostru, chestiunea căilor de atac, în materie de speculă.

Această chestiune este foarte importantă, pentru că legea având sancțiuni foarte severe, cei atinși de aceste măsuri, vor trebui ca să caute remedierea acestor hotărâri, atacându-le în justiție.

O primă condiție pentru exercitarea căilor de atac este obligațiunea de a depune odată cu petiția apelului, recepșia Casei de depuneri și consemnațiunii, doveditoare a consemnării amenzii aplicate.

In lipsa acestei recepșii apelul este isbit de nulitate.

Această dispoziție a legii este foarte păgubitoare, mai ales pentru micii comercianți, cari trebuind să consemneze sume mari, nu mai au capital, pentru continuarea comerțului.

În principiu, prima instanță de judecată, care funcționează pe lângă primăriile din comunele urbane, judecă fără citarea părții, numai pe baza procesului verbal, care face dovadă deplină, până la înscrierea în fals.

Legea spune că dacă partea va fi prezentă, ea va putea fi ascultată.

Contravenientul, dacă cunoaște ziua și ora sorocită pentru judecarea procesului verbal ce s'a dresat contra sa, poate fi ascultat, putându-se apăra și cu avocat.

Prima instanță judecă numai pe baza procesului verbal, pronunțând prin sentință, amenda prevăzută de lege.

Dacă crede necesară, va putea dispune citarea contravenientului.

Sentința instanței speciale trebuie comunicată contravenientului, prin scrisoare recomandată, cu retur recepșia.

Termenul de apel este de trei zile libere, dela data predării scrisorii recomandate a oficiului poștal.

Termenul de apel curge dela pronunțare, dacă partea a fost prezentă la dezbateri.

La petiția de apel va trebui deci să fie alăturată și recepșia de consemnarea sumei amenzii aplicate prin sentința judecătorească.

Apelul se judecă de tribunalul locului, unde s'a săvârșit infracțiunea și se va introduce la judecătoria specială care-l va înșinta cu întreg dosarul tribunalului.

Se va alătura o copie de pe apel, pentru ministerul economiei naționale, care

este parte în proces, având dreptul de a declara apel sau recurs.

Și în judecarea apelurilor se va dispune ca aceste cauze se vor judeca cu urgență și precădere.

Orice dovezi vor fi admise de instanță, în cadrul judecării apelului, administrate de apelant, la prima instanță, sub decădere.

Impotriva sentințelor tribunalelor poate face recurs în termen de 15 zile dela pronunțare, indiferent dacă partea a fost sau nu prezentă la judecarea apelului.

Recursul va trebui să fie motivat și redactat conform dispozițiilor cuprinse în legea curții de casație și justiție.

El se depune la tribunalul care înșinta cu întreg dosarul Curții de Apel, care-l judecă cu urgență și precădere.

Acestea sunt dispozițiile legii regulamentului privitor la căile de atac.

Atât la judecarea apelului și la recusul, contravenientul trebuie să prezinte în persoană, având dreptul să fie asistat de avocat.

Nu este cazul, ca în cadrul acestui comentariu să arătăm lacunele legii.

Dacă comercianții, adică acei cari au săvârșit infracțiunile de care se aplică dispozițiile severe ale legii, au multe motive să se plângă de aplicarea ei, au multe motive să se plângă de același lucru se poate spune și de marea masă de consumatori, cari sunt cu îngrijorare, cum viața de scumpe pe care o trăiesc, în timp ce mijloacele de câștig rămân aceleași.

Este suficient cred să menținem faptul că legea nu se aplică decât întru controlul prețurilor articolelor de utilitate generală, declarate ca fiind de utilitate generală, prin decizie ministerială, în toate celelalte prețuri ale articolelor de utilitate generală, utilitate, scapă de stui control.

Avem credința că guvernul care arătat atât de sensibil la rezolvarea acestei probleme de reglementarea prețurilor în momentul când cererea oferta nu mai pot ca să reguleze funcționarea lor, va ști ca să aducă modificările legii, prin completarea lacunelor, mărirea abuzurilor și extinderea aplicării ei și asupra altor categorii de articole de utilitate generală, cum este stabilirea câștigului legal la aceste produse „în interesul liniștii sociale și economiei naționale” așa cum glosează art. 1 al legii.

Avocat METE

Timișoara are asigurate suficiente cantități de carne de porc

Timișoara, 27. — Populația timișoreană a avut, alaltăeri, Joi 25 crt., surpriza unei zile fără carne de porc. Unii — cu drept cuvânt — s'au alarmat de această stare de lucruri și au sesizat autoritățile. D. dr. Gh. Ciupe, secretar general al ținutului, pentru a putea da un răspuns autorizat celor ce s'au alarmat, a căutat să se documenteze asupra acestei chestiuni la sursă: la abatorul comunal. Dela abator, i s'au comunicat d-lui secretar general următoarele:

În zilele de Luni, Miercuri și Vineri, abatorul comunal Timișoara taie pentru populația din oraș, iar în zilele de Marți, Joi și Sâmbătă pentru fabrica de conserve, care, după cum se știe, nu lucrează pentru piața internă, ci pentru export. Joi a lipsit în adevăr carnea de porc de pe piața Timișorii, dar faptul acesta s'a datorit exclusiv împrejurării că în ajun, adică Miercuri 24 Ianuarie, fiind sârbă-

toare națională, nu s'au făcut la abator obiceiurile tăeri pentru populația oraș. A fost deci un fenomen cu totul izolat, fără consecințe de durată și perspective de repetare.

Pentru a se convinge de sinceritatea explicațiilor date, d. secretar general Gh. Ciupe s'a interesat și eri, Vineri dimineață, despre tăerile făcute la abator pentru populație. Și a aflat că eroarele ore 9 dimineața, se tăiaseră deja 50 porci pentru consumul din oraș, alții își așteptau tăerea, iar 150 de porci încă în piață nevânduți.

În lumina investigațiilor și a lămurilor de mai sus, populația timișoreană trebuie să fie deci nicidecum neliniștită de faptul că ar putea să rămână fără carne de porc.

ZIUA UNIRII LA ORĂȘTIE

Orăștie, 27. — Această sfântă zi, a fost comemorată de toate școlile și populația Orăștiei.

În dimineața zilei a avut loc ridicarea Pavilionului Național, în cadrul căruia au ținut cuvântări ocazionale: la școala primară de băieți inv. dir. Cezar Ivașcu, la școala și gimnaziul de fete d-na prof. Octavia Mirea, la liceul „Aurel Vlaicu” prof. Victor Iacob.

La ora 10 s'a oficiat un Te-deum la biserica ortodoxă, la care au participat reprezentanții autorităților civile și militare, școlare, străjerii și străjerele, premilitarii și un numeros public.

Serviciul divin a fost oficiat de către preoții: prof. Zah. Stanciu și Ios. Vintan, răspunsurile fiind date de corul liceului dirijat de prof. Nic. Prația. Predica a ținut-o pr. Vintan.

La ora 11 a avut loc la liceul „Aurel Vlaicu”, o înălțătoare serbare organizată de stolul străjeresc. S'a executat următorul program: cântece, executate de corul liceului, „Uniți-vă Români”, declamare de Vintilă Ioan cl. VIII liceu și cuvântul festiv rostit de prof. Zaharia Stanciu.

PENTRU INZESTRAREA ARMATEI

Seara, a aranjat în sala „Central”, subcentrul P. P. Orăștie nr. 1, o frumoasă serbare, venitul fiind destinat fondului de inzestrare a armatei.

S'a desfășurat următorul program: premilitarii Aron Mihut și Eugeniu Deleorean au declamat poezii patriotice, iar corul dirijat de d. Gheorghe Boșoroleleș, comandantul subcentrului a executat cântece naționale.

S'a reprezentat apoi cu bun succes înălțătoarea piesă eroică: „Peste Carpați”, povestire eroică în 3 acte din timpul mobilizării 1916, de d. loc. col. col. Alex. Madgearu, comandantul Reg. 92 Inf. P. S. care a fost viu aplaudată de numerosul public.

S'au distins în rolurile principale, interpretate cu talent: Ioan Stroia și Gh. Boșorogan, dsoarele Sofica Haiduc și Marioara Oprea, precum și premilitarii: Todoran Vas., Oltean Aurel, Vulcu Petru, Mihut Aron, Stănuț Nic., Borzan Ioan, Stroia Adam, Lazăr Ioan, Miha Gh., Pista Ludovic, Oprea Nic. și Ciassar Victor. — Piesa va fi jucată și în alte localități!

Serbarea a reușit pe deplin, atât din punct de vedere moral cât și material.

Parlamentul canadian a fost dizolvat

Opoziția unor cercuri politice împotriva pregătirilor de război

Ottawa, 27. (Rador) — Poporul canadian a aflat cu surprindere, Joi seara, despre dizolvarea parlamentului federal și că vor avea loc alegeri generale. Deputații, în afară de membrii cabinetului au fost primii surprinși, atunci când, la sfârșitul tradiționalului discurs prin care se anunța deschiderea sesiunii, guvernatorul general al Canadei, lordul Tweedsmuir a anunțat în câteva cuvinte că guvernul găsește de cuviință a cere poporului canadian să-i reinvoiască mandatul.

D. Mackenzie King, primul ministru canadian a explicat mai târziu rostul acestei hotărâri neașteptate și fără precedent în ana-

lele parlamentare ale Canadei. D-sea a arătat că parlamentul statului Ontario, încercând să condamne politica guvernului cu privire la eforturile de război pe care le face, a căutat să semene discordia în țară și să critice lucrările guvernatorului general. Aparține deci țării întregi să hotărească.

Discursul lui Mackenzie King este combătut cu mare violență de șeful opoziției, care a acuzat pe primul ministru că n'are nici un respect pentru tradițiile politicei canadiene și pentru imperiul britanic. Parlamentul a fost dizolvat, iar alegerile au loc peste 6 săptămâni.

O spargere îndrăznească la o tutungerie timișoreană

Banditul, până în prezent necunoscut, a furat suma de 10.000 lei

Timișoara, 27. — O spargere îndrăznească s'aintâmplat ieri dimineață, la tutungeria din str. Alba Iulia, proprietatea dlui Arsenovici.

Un domn elegant a intrat, când nu se afla în tutungerie decât vânzătoarea și sub un pretext ce urmează a fi stabilit, i-a produs o clipă de zăpăceală.

Profitând de situație, abilul spărgător a furat din pupitrul unde se găseau banii suma de aproximativ 10.000 lei. După ce a săvârșit isprava, excrocul a dispărut.

Se pare că este acelaș, care a operat recent la Arad, într'o manieră similară. Poliția a început cercetările.

MUZEELÉ DIN PROVINCIE

Multe obiecte, tablouri, tipărituri, monede, documente, cărți vechi și câte altele de valoare istorică zac răzlețite prin poduri pline de praf, prin camere împăienjenite, fiind considerate de un fel de calabălăc netrebnic.

Dar tocmai înfățișarea lor de vechituri le imprumută acea culoare specifică, le imprumută patina, care le ridică valoarea în rinsecă, dându-le cu o cale un farmec în ochiul celui priceput.

De aceea pentru un popor e de mare însemnătate, ca atare material prețios, cu proveniență din vremuri apuse, să nu se ri-

sipe și la urmă să se piardă, ci cu pricape-rele cuvenite să se adune și păstreze în cadrele unor instituțiuni culturale, cum sunt muzeele.

Truda depusă în jurul străngerii la anumite locuri centrale a acestor obiecte o recompensează în destul fapt, că din materialul sărit, așezat în muzee, cunoaștem gradul de cultură, modul de gândire, îndelungă și obiceiurile înaintașilor.

De aceste cunoștințe avem trebuință la desăvârșirea rostului vieții noastre, neavând noi datorințe numai față de familie, ci și față de obște și de cei ce ne vor urma, de vreme ce nu suntem proprietarii, ci numai uzurpatarii vremelnicii și timpului.

Dacă știința și cultura noastră derivă în cea mai mare parte de la antecesorii, atunci că ne incumbă datoria de a păstra și spori aceste bunuri pe seama moștenitorilor, căci dacă nu învățăm din ale trecutului, nu vom putea zidi pentru viitor.

Drept aceea ochestrul muzeelelor din provincie trebuie înbrățișată cu toată căldura, având să ajungem acolo, ca nici un orașel

Serbarea zilei de 24 Ianuarie în comuna Țipar, județul Arad

Serbarea zilei de 24 Ianuarie în comuna Țipar, județul Arad s'a desfășurat cu un program frumos, în sala cooperativei „Țipăreana”.

La orele 10 s'a oficiat Te-Deumul la care au participat autoritățile comunale, copiii de școală dela secțiile română, maghiară, germană și slovacă.

După serviciul divin a ținut o cuvântare frumoasă d. Ioan Berliba, notarul comunei Țipar, arătând însemnătatea zilei de 24 Ianuarie. Încheie discursul strigând trăiască M. S. Regele Carol II-lea, trăiască Marele Voievod Mihai de Alba-Iulia, trăiască România Mare pe veci unită. După aceea, din partea minorităților au vorbit d-șoara Princa, d. Iosif Ciola și d. director Vasco Mihai, arătând fiecare însemnătatea zilei.

Corul școlar a cântat cântece patriotice și s'au declamat de elevii școlilor poezii.

Premilitarii sub comanda d-lui notar Ioan Berliba au participat în ordine și disciplină atât la biserică cât și la programul artistic. La ridicarea fastului a contribuit fanfara din comună, care a cântat Imnul Regal precum și cântece naționale.

Sub comanda d-lui Cornel Bocu din comuna Țipar, colonia Horea, Garda Națională a luat parte la slujba dela biserica din colonie.

mai răsărit să nu simtă lipsa unei colecțiuni de obiecte istorice, lipsa unui muzeu al său propriu.

Mai potrivit nu vom putea da expresiune venerației noastre față de cei ce au făurit trecutul, decât păstrându-le obiectele cu sfîntenie în muzeele noastre bineînțesate, pe cari nădăjduim, ca în curând o să le avem în toate orășelele din Ținutul nostru, ca o dovadă de progres.

Aceste muzee s'ar prezenta, ca niște adevărate altare ale culturii, unde ar peregrina iubitorii de neam, și îndeosebi tinerimea școlară, pentru a se inspira din atmosfera istoriei.

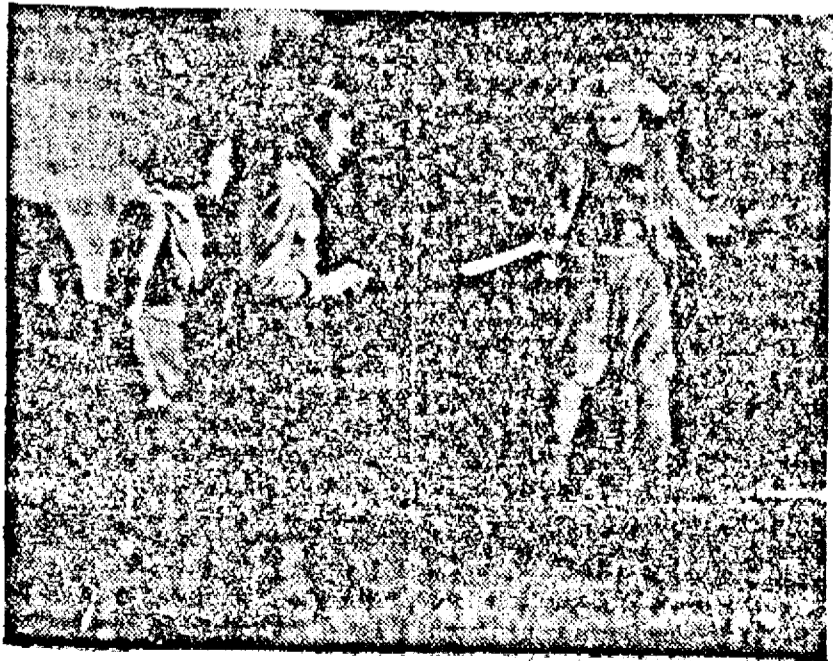
Se înțelege, că ele n'ar atinge întru nimic muzeele existente, ci ar fi numai o întregire laudabilă a lor.

Muzeele acestea orășenești, pe lângă că ar stimula virtuțile patriotice, ar fi un mijloc prielnic de educație și ar angaja interesul cetățenilor de prin toate părțile Banatului. În ce privește istoria și cultura noastră.

AUREL MOACA

Azi la Capitol:

Comoara din Insula Piratilor

Lozinca balului Electrica

Voie bună!

Balul tradițional al Clubului Sportiv Electrica, care va avea loc azi în saloanele Palatului Cultural, sub patronajul d-lui Dr. C. Băran, primarul Municipiului, așteaptă, ca în toți anii, marea publică cu aceeași ospitalitate care este caracteristica tuturor organizațiilor întreprinse de acest club harnic.

În anul acesta balul promite să cunoască un succes record, căci pe lângă toate pregătirile banale care se fac pentru toate balurile, Electrica a căutat să satisfacă toate exigențele.

Țineretul va putea dansa la voia ritmurilor moderne ale muzicii „Yest-Jazz” arhicunoscută la noi datorită excelenței talentului prin-

care știe să distreze dansatorii.

Cei mai bătrâni și cei cu nostalgia satului vor fi delectați de celebra muzică națională din Checia. Arcurile acestor muzicanți vor evoca acordurile splendidelor noastre ari și jocuri, lucru prin care vor procura desigur ceasuri de adevărată plăcere.

Tot balul va fi încadrat într'o haină de sărbătoare a decorului felnic care s'a adoptat sălii prin montarea unei mari mulțimi de efecte luminoase, care face cinsto organizațiilor.

În concluzie prietenii Electriciei și amatorii de petreceri își dau întâlnire la bal. **Deși Le zăpăcești!**

Cum trăesc funcționarii particulari

O anchetă făcută de breasla respectivă printre membrii săi. Concluziile cari se impun și măsurile de îndreptare ce se cer a fi luate fără întârziere

Timișoara, 27. — Plecând dela considerațiunea că nicio măsură de îndreptare nu se poate lua fără a se cunoaște stările de fapt, d. ministru Mihail Ralea, omul care se străduiește să rupă definitiv cu vechile tradiții ce au guvernat viața noastră socială în ultimii 20 de ani, prin Camerele de muncă a cerut breslelor să i se întocmească statistici și rapoarte asupra situației și vieții în genere pe care o trăesc categoriile de salariați particulari, muncitorii și funcționarii.

O astfel de statistică-raport s'a cerut și dela Breasla funcționarilor particulari din ținutul Timiș, breaslă care numără un total de 2827 membrii, din cari 2029 bărbați și 798 femei.

Cifra nu este prea mare față de adevaratul număr al funcționarilor particulari din întreg ținutul, dar să nu uităm că această categorie de salariați este chemată pentru prima oară să se organizeze și că aceasta se întâmplă în vremuri cu totul excepționale.

CUM SUNT SALARIAȚI

Nu știm în ce scop anume a cerut ministerul Muncii să i se raporteze întreaga situație, dar bănuim că între altele și în vederea aplicării legii salariilor minimale. Deaceia vom și stărui asupra capitolului salarii.

Ancheta făcută de breaslă ne arată că 193 din 1682 membri au un salariu lunar dela 1—2000 lei; 301 au dela 2—3000 lei; 369 au dela 3—4000 lei și 250 au dela 4—5000 lei. În procent situația este următoarea: 65.9% au salarii sub 5000 lei lunar; 28.6% au între 5—10.000 lei și 4.9% au peste 10.000 lei lunar.

Procentul de 65.9%, al acelor cari au salarii sub 5000 lei lunar, este destul de îngrijorător, dat fiind numărul mare al acelor care câștigă dela 1—3000 lei lunar, sumă care nu echivalează cu minimumul de existență nici pentru viața de unul singur și mai puțin pentru o familie.

IN TIMPUL LIBER

Pentru a răspunde la întrebarea cum își petrec funcționarii particulari timpul liber, breasla a făcut o anchetă verbală printre membrii săi.

Iată ce conține raportul la această întrebare:

Membrii căsătoriți, după terminarea lucrului, se retrag în cercul familiei. Majoritatea acestora, fiind prea modest plătiți, nu-și pot permite îndeletniciri culturale corespunzătoare stării lor sociale.

Cei căsătoriți, fără copii, în cazul când ambii soți muncesc, își câștigă mai ușor traiul de toate zilele și duc astfel o viață mai mulțumitoare. Timpul liber și-l petrec în condițiuni mai avantajoase decât acei cari sunt avizați numai la câștigul unuia din soți. Aceștia vara, mai fac excursiuni, participă la spectacole distractive: sport, cinema, teatru etc., deasemenea iarna; citesc apoi cărți literare și și mai permit petreceri în cercuri de prieteni.

Tineretul salariat, — funcționarii de birou și angajații comerciali, a căror salarii variază între 1—3000 lei lunar, dacă nu sunt ajutorați de părinți, — în majoritate trăiește în mizerie. Starea socială și profesiunea, le pretinde să fie corect îmbrăcați și desigur în detrimentul alimentării și a oricărui exigente de viață spirituală. Iluziile despre o viață frumoasă, nutritivă și plină de satisfacții, rămân pentru ei visuri utopice. Starea materială, le-a tăiat orice posibilitate de a se manifesta în activități culturale.

Pentru acești tineri, toată distracția sunt discuțiile despre un match de fotbal și toată lectura un ziar sportiv, — rar câte un spectacol de cinema.

Breasla, deși legea o îndrumă, n'a putut face aproape nimic pentru remedierea acestor stări. Diferitele cursuri prevăzute, cer resurse materiale cari lipsesc întâiu membrilor și apoi breslei.

CODIȚIUNILE DE MUNCA

Durata muncii — arată raportul — este de 7—10 ore pe zi, când de fapt ar trebui să fie numai de 8 ore.

Situația sanitară lasă deasemeni mult de dorit. Neajunsurile de ordin igienic, la foarte multe întreprinderi, sunt mari. Localurile de birou, magaziiile, nu sunt suficiente de spațioase, luminate și aerisite, iar instalațiunile pentru spălat sau lipsesc sau nu sunt corespunzătoare.

Cu acordarea concediilor de odihnă, se fac deasemeni abuzuri. Nu toți patronii înțeleg să satisfacă această cerință legiferată. Pentru sancționarea abaterilor este necesar un control pe care să-l execute organele breslei.

Mai rău este cu concedierile din serviciu, cari rar se fac conform prevederilor legii contractelor de muncă. Numeroase sunt concedierile ilegale. Iar salariații, din lipsă de mijloace de trai, primesc să semneze declarații că nu mai au nici-o pretenziune dela patron, în schimbul achitării dreptului de preaviz. Totuși, procesele de această natură sunt multe și totdeauna câștigate de angajați.

CONCLUZII ȘI ÎNDREPTĂRI

Concluziile cari se impun din cele de mai sus, sunt dureroase.

Am văzut că din cauza salariilor mici, ambii soți sunt obligați să muncească. Aceștia nu mai trăesc o viață familiară, de obicei n'au copii și iau masa în oraș. Ceilalți trăesc în cea mai neagră mizerie.

Numărul femeilor cari muncesc alături de bărbații lor, cât și al acelor necăsătorite, este tot mai mare. Iar tinerii, plătiți cu salarii sub-minime, se pot gândi tot mai puțin să-și întemeieze un cămin, o familie.

Cum vedem, de problema salariilor, se leagă însăși instituția familiei, una din celele pe care se întemeiază statul. Iată una din cauzele cari ne arată de ce, demografic, orașele sunt tot mai deficitare.

Măsurile cari se impun, nu mai trebuie să stăruim asupra lor. Legea salariilor minimale trebuie aplicată fără întârziere, ca să mărim standardul de viață al tuturor salariaților.

În ce privește concediile de odihnă și concedierile ilegale din serviciu, stăruim asupra aplicării cu strictețe a legilor respective. Organele de control a muncii să-și facă datoria în mod conștiincios.

Breslei funcționarilor particulari, ca și celorlalte bresle, trebuie să i se dea posibilitatea a înființa cursuri de contabilitate, stenografie, dactilografie etc., într'un cuvânt cursuri de perfecțiune tehnică. Deasemeni să înființeze un birou de plasare a membrilor șomeri; să se dea întreg sprijinul secției culturale, care nu se poate fără bibliotecă. O acțiune de sus este necesară.

Dar dacă aceasta, cea arătată mai sus, este situația în rândurile funcționarilor particulari, care e situația în rândurile muncitorilor? Vom vedea cu altă ocazie.

Districtul de football își reia activitatea

Matchuri internaționale în program

Primele semne ale apropierii sezonului de primăvară s'au putut remarca. Cluburile timișorene au început în parte toate pregătirile de vigoare ca noul sezon să-i găsească gata pentru lupta după puncte.

La unele grupări antrenamentul este în toi, pare că am fi în plin sezon.

Forurile de specialitate au găsit cu cale să imite atitudinea grupărilor și caută să-și ia partea ce le cuvine pentru pregătirea noului sezon.

Astfel Districtul de football s'a intrunit Marți seara, debătând o serie de probleme actuale de ordin administrativ și tehnic.

O inovație care s'a introdus în mentalitatea dela district este aceea care va avea drept urmare pretențiunile publicului amator de mari matchuri.

Anume Districtul a hotărât ca zilele libere din calendarul de football să fie destinate unor mari matchuri internaționale.

Astfel că chiar dacă cele două grupări divizionare, Ripensia și CAMT nu vor or-

ganiza, vom avea totuși matchuri internaționale de mare auvergură, căci Districtul pregătește, de comun acord Asociația Ziaristilor de Sport din Banat, matchuri interorase cu selecționata Belgrad, Szeged, Budapesta, Zagreb și Viena.

Tratatelvele particulare au și început iar dacă se va cunoaște programele definitiv al turului de primăvară se vor încheia și convențiile oficiale.

Așa că în afară de matchul Ungaria—Liga de Vest care a fost perfectat d. Iuga pentru 21 Mai (Sf. Constantin și Elena) vom avea încă câteva matchuri internaționale, astfel că vom avea ocazie de a găzdui întâlniri de mare auvergură.

Footballiștii noștri au și ei ocazie să bucure de această nouă inițiativă, Districtul tinde să perfectueze toate aceste matchuri cu caracter de revanșă, astfel că jucătorii noștri tineri, cari vor preferați, vor avea fericit prilejul să încească și alte meleaguri.

„Astra Bănățeană” la lucru

Cursurile țărănești dela Sânnicolaul mare

Sânnicolaul-Mare, 27. — Cu trecutul ei glorios de muncă pentru neam, „Astra”, regionala bănățeană, a pornit cu entuziasm și în acest colț de țară la organizarea a două cursuri țărănești, unul pentru bărbați și altul pentru femei.

Școala țărănească de fete, pusă sub auspiciile Camerei de Agricultură din județul Timiș-Torontal, s'a ținut la Școala de Agricultură din loc, de sub direcția d-lui Ing. Leonte Georgescu, având colaborarea profesoarelor Cornelia Petrescu, la lucru de mână și Elvira Suci, la gospodărie. Un concurs prețios a dat și stolul extra școlar al gimnaziului mixt, prin d-na prof. Margareta Muntean și d-soara Maria Popescu.

Școala țărănească de bărbați, de sub președinția d-lui director Teodor Bucurescu, se ține la Gimnaziu, pentru un ciclu de 3 săptămâni, cu concursul tuturor intelectualilor din Sânnicolaul-mare, în frunte cu d. prim-pretor dr. Gheorghe Stoi. Tărâmea participă regulat și cu însuflețire la cursuri, umplând până la ultimul loc sala spațioasă dela gimnaziu, dovedind și prin aceasta nețărmuritul avânt și dragostea pentru Neam, Țară și Rege.

Iată tabloul cursurilor ținute la această școală de către membrii „Astrii” între 25 Ianuarie și 14 Februarie 1940:

Joi, 25 Ianuarie, ora 7—8: Teodor Bucurescu: Unirea țării în jurul M. S. Regelui; 8—9: Vasile Chiriac: Istoricul gazelor de luptă.

Vineri, 26 Ianuarie, ora 7—8: Vasile Chiriac: Cunoașterea, întreținerea și întreținerea măștii; 8—9: Adrian Tapoș: Contabilitatea, bursa.

Sâmbătă, 27 Ianuarie, ora 7—8: Dr. Gheorghe Stoi: Legea administrativă; 8—9: Teodor Bucurescu: Valorificarea cerealelor prin cooperative.

Luni, 29 Ianuarie, ora 7—8: Valeriu Muntean: Pilde religioase; 8—9: Ing. Leonte Georgescu: Hrănirea rațională a animalelor.

Miercuri, 31 Ianuarie, ora 7—8: Ing. Leonte Georgescu: Rentabilitatea câtorva plante agricole; 8—9: Dr. Valeriu Mihai: Dreptul de moștenire.

Joi, 1 Februarie, ora 7—8: Dr. Ilarie Hubic: Libertatea individuală; 8—9: Dr. Gheorghe Stoi: Bugetul.

Sâmbătă, 3 Februarie, ora 7—8: Vasile Chiriac: Efectul gazelor și măsurile de dezinfectare; 8—9: Teodor Bucurescu: Cooperarea, simțăminte și activitatea gospodăriei.

Luni, 5 Februarie, ora 7—8: Marg. Gomirescu: Contribuția Ardealului în lupta tură română; 8—9: Dr. Victor Cordoș: Școli cari pot fi inițiate.

Marți, 6 Februarie, ora 7—8: Dr. Răhăianu: Chestiuni de drept; 8—9: An. Tapoș: Matematica și nașterea ei.

Miercuri, 7 Februarie, ora 7—8: Marg. Dragomirescu: Valoarea poeziei rurale; 8—9: Dr. Victor Cordoș: Cum se te apără țărânul.

Joi, 8 Februarie, ora 7—8: Dr. Valeriu Mihai: Succesiunile; 8—9: Dr. Ilarie Hubic: Garanțiile libertății individuale.

Vineri, 9 Februarie, ora 7—8: Dr. Răhăianu: Chestiuni de drept; 8—9: Chirilovici: Dreptul de proprietate.

Sâmbătă, 10 Februarie, ora 7—8: Munteanu: Sociologie țărănească; Vasile Chiriac: Apărarea animalelor de gazelor.

Luni, 12 Februarie, ora 7—8: Dr. Nicolai Christof: Medicină populară; 8—9: Dr. Chirilovici: Posesiunea și apărarea ei.

Marți, 13 Februarie, ora 7—8: Gheorghe Andraș: Cum au știut strămoșii să-și păstreze sentimentul național; 8—9: Muntean: Selecționarea raselor la animale.

Miercuri, 14 Februarie, ora 7—8: Dr. Colae Christof: Câteva ceaiuri; 8—9: Teodor Bucurescu: Integritatea hotarelor.

Pentru înzestrarea armatei

Un ceai dansant sub patronajul doamnelor Hermine și dr. Marta și general Dragalina

TIMIȘOARA, 27. — Salonul „De la sub conducerea d-soarei Vali” va aranja în ziua de 10 Februarie ora 6. d. m. în saloanele Cazinoului un ceai dansant al cărui venit va fi în întregime pentru înzestrarea armatei. Ceaiul dansant va avea loc sub patronaj al doamnelor Hermine și dr. Marta și general Dragalina, concursul doamnelor și al domnilor din societatea românească.

INFORMAȚIUNI

Calendar

SAMBATA, 27 IANUARIE

Ortodox: Aducerea Moaștelor Sfântului Ioan Gură de Aur Arhiepiscopul Constantinopolului.

Catolic: Sf. Ioan Crisostom.

Farmaci de serviciu: Circ. I: Weiss, Str. Morcy; Circ. II: Schul, Str. Mareșal Joffre No. 4; Circ. III: Keller, Bul. Carol 27; Circ. IV: Ungváry, Str. Preyer 1.

Serviciu permanent: Mehala: Chioreanu; Fratelia: Panajoth.

PROGRAMUL CINEMATOGRAFELOR:

Capitol: „Comoara din Insula Piraților”, „Scrierile I”

Scola: „Delir” cu Robert Taylor și Hedy Lamarr.

Corso: „Kentucky, orașul pasiunilor”, cu Corretta Young.

Apollo: „Cetățeanul revoltat”, cu Hans Moser.

— Dela judecătoria de speculă municipală. D. judecător-șef Ion Rusalin, conducătorul judecătoriei de speculă de pe lângă municipiul Timișoara, care fusese chemat la concentrare, s'a înfoliat eri la serviciu. D. judecător Octavian Popa, care fusese delegat provizoriu cu conducerea acestei instanțe, a predat d-lui judecător-șef Ion Rusalin toate agendele judecătoriei de speculă.

— Apelul breslei funcționarilor particulari din ținutul Timiș către patronii salariaților. Comitetul de direcție a breslei funcționarilor particulari din ținutul Timiș ocupându-se cu înscrierea bonurilor pentru înzestrarea armatei, ce urmează să se efectueze din partea membrilor salariați, face un înduros apel către toți patronii funcționarilor particulari din ținutul Timiș și îi roagă să înlesnească acestora subscrierea spre a-i pune în măsură să-și îndeplinească o îndăturare patriotică, avansându-le sumele necesare în acest nobil scop.

— Având în vedere labele resurse de cari dispun funcționarii particulari, cât și slaba salarizare, — în deoște cunoscută — bresla funcționarilor particulari mai roagă patronii să admită replătirea acestor avansuri în cât mai multe rate lunare, pentru ca ținuturile să fie suportate cât mai ușor.

— Precizare. În legătură cu o informație apărută în presa locală, prin care s'arată că în seara zilei de 27 crt. clubul ziaristilor organizează o serată cu program, pentru fondul de ajutorare al ziaristilor concentrați, arătam — pentru evitarea oricăror confuzii — că e vorba de clubul ziaristilor minoritari și de o acțiune a acestui club. Din acest club nu se poate nici un ziarist român timișean, aceștia fiind grupați în Sindicatul Ziaristilor Române din Ardeal și Banat, și fac parte nici majoritatea corespondenților ziarelor românești din Capitală.

— Urmarea avortului. Maria Slavici, 30 ani, din comuna Sâmbăteni, a înecat din viață în împrejurări ciudate. Reprezându-se cercetări și ordonându-se autopsierea cadavrului, s'a stabilit moartea a provenit din cauza unui abort provocat în cele mai mizerabile condiții igienice. Se crede că avortul a fost provocat de o moașă din comunele vecinate.

— Clubul „Dura” va aranja serata dansantă tradițională în ziua de 10 Februarie, în saloanele Fabricii de Bere, cu începere la ora 22 seara.

— Starea civilă. Născuți: Carol Hoch, Ștefan Sigmund, Gheza Barna, Herbert Habenicnt, Constantin Marin, Elena Toma, Elisabeta Hălmăgeanu, Oto Sehy, Ute Thomas, Gheorghe Reich, Vioara Kovacs, Ioan Demian și Ștefan Stebiea-Stefiea. Morți: Andrei Bonțilă electrician 56 ani, Ana Draxler 65 ani, Pavel Juhasz 16 ani, Ștefan Sigmund 1 zi, Sarlota Ilitzky 16 ani, Carol Lenhardt muncitor 55 ani, Ema Szopuch 27 ani, Elena Wiesner 53 ani, Rozalia Bakacsi 47 ani, Maria Lakstätter 78 ani, Iuliu Schöllhorn funcționar particular 45 ani, Iosefina Wechselberger 61 ani, Maria Krecsmay pens. 81 ani, Sabina Belei 44 ani, Iuliana Trinkali 23 ani și Violeta Belea 2 ani și 7 luni.

— Pentru înzestrarea armatei. Dintre subscrierile de bonuri pentru înzestrarea armatei, făcute în ultimul timp în orașul Timișoara, remarcăm, din rândurile particularilor, suma de 300.000 lei, scrisă de d. primar dr. Coriolan Băran, fost ministru, iar dintre întreprinderi următoarele: „Industria Lănei” 20.000.000 lei; „Banca Timișoarei” 15.000.000 lei; fabrica „Romitex” 2.500.000 lei; fabrica de piele „Ideal” 500.000 lei. Aici e cazul să mai înregistrăm că, încă în primele zile ale propagandei pentru semnarea bonurilor de înzestrarea armatei, banca „Albina”, care înscălise la început suma de 10.000.000 lei, și-a sporit subscripția inițială la suma de 50.000.000 lei.

Timișoara și Județul Timiș-Torontal

a semnat până'n prezent bonuri pentru înzestrarea armatei în valoare de 1.0 milioane lei

Timișoara, 27. — Joi d. a. a avut loc, la reziunța, o consfătuire a comitetului restrâns pentru organizarea semnării bonurilor pentru înzestrarea armatei, la care, în arara de membrii comitetului, au participat și reprezentanții mai multor autorități și ai unor întreprinderi industriale.

D. prețec col. V. Popovici, făcând un raport asupra lucrărilor comitetului restrâns, a arătat că în orașul Timișoara și în județul Timiș-Torontal s'au semnat până în prezent bonuri în valoare de 120 milioane lei.

D. dr. Gh. Ciupe, secretar general al ținutului, prezidând consfătuirea, a recomandat celor de față ca, după modelul funcționarilor publici, cari au subscris bonuri în valoarea leilor lor pe o lună, să se ceară și personalului din industrie și întreprinderile particulare acest lucru, separat de sumele pe cari le subscriu întreprinderile respective.

Comitetul restrâns a primit apoi unele propuneri și sugestii în legătură cu opera de semnarea bonurilor pentru înzestrarea armatei, care, la Timișoara și în județul Timiș-Torontal, e împlină desfășurare și se face sub cele mai bune auspicii.

PROGRAMUL

solemnității distribuirii brevetelor de meserie din partea Camerei de Muncă Timișoara în ziua de 27 Ianuarie 1940.

Deschiderea: a) Imnul Regal, A. C. F. și A. C. T.; b) Tatăl Nostru, A. C. F. și A. C. T.; c) Deviza, Crezul, A. C. F. și A. C. T.; d) Imn festiv, A. C. F. — Cuvântul Președintelui Camerei de Muncă Timișoara. — Răspunsul Meseriașilor. — Program: Muncă și Cântec (cor) A. C. F. — Meseria este brăjară de aur (sceneta) A. C. F. — Omul când e necăjit, de Oancea (cor) A. C. T. — Mărie Neichi Mărie, de Sabina Drăgoi (cor) A. C. T. — „Unirea” recitare de elevul Suci Petre A. C. T. — Seara pe la noi, de I. Velceanu (cor) A. C. T. — Eu mă duc de Porumbescu (cor) A. C. T. — Dansuri Naționale A. C. T.

Straja Țării — Ținutul Timiș

Primul spre publicare următoarele: În programul zilei străjeresti de Sâmbătă, 27 Ianuarie se va întălmâni, pentru toate stolurile de învățământ secundar, vizionarea filmului de înaltă valoare educativă „ADIO DOMNULE PROFESOR” (Good by Mr. Chips), la cinematografele „Capitol” și „Corso”, după programul care s'a comunicat fiecărui stol.

Valoarea artistică și pedagogică precum și ca realizare tehnică a acestui film, carea fost primit pretutindeni cu admirație, ne-a îndemnat să-l facem cunoscut și tineretului nostru, îndeplinind și menirea înnoitoare de metode pe care o are străjeria.

Fiind aceasta a treia asemenea manifestare în anul școlar 1939/40, am atras atențiunea stolurilor, să procedeze în așa fel, ca totul să se desfășoare în forme străjeresti ireversibile: ca exactitate, ca ținută, ca înclonare, ca purtare pe drumuri și în sala de spectacole. Este ca un fel de examen public, mai revelator decât orice „inspecție”.

Reușita e garantată, dacă toți conducătorii sunt prezenți, la locul lor, și mai ales, dacă se aplică conștiința, în mod efectiv și real, mecanismul organizării străjeresti pe „enburi”, unde fiecare străjer își are menirea sa precisă: binevoiați a face uz de ea, spre verificare!

Pentru ca școlile încă nestrăjerite, „confesionale”, să poată profita și ele de elevii lor, toți viitorii străjeri am rezervat pe seama lor o reprezentanție la cinema „Corso” Sâmbătă, 27 Ian., între orele 15—17.

Pentru tineretul străjerit în A. C. T. și A. C. F., ocupat în zilele de lucru, am rezervat un spectacol Duminecă, 28 Ianuarie, la ora 9 dimineața, la cinema CORSO. La reprezentanția aceasta, ca și la cea de Sâmbătă după amiază, pot participa și toți cei ce au fost împiedecați la seriile de Sâmbătă dimineața, elevi și profesori deopotrivă, deasemenea, toți membrii corpului didactic dela stolurile de curs primar, eventual cu copiii mai mari, precum și părinții lor, și orice intelectual, dorind ca emoțiile rolului ale acestor realizări de valoare cu totul excepționale, să fie cunoscute de cât mai mulți copii și părinți, spre binele tuturor.

Comandantul Ținutului străjeresc: Timiș: CONSTANTIN NEDELCO

— Rezultatele alegerilor pentru deputații clerului la adunarea eparhială a Timișorii n'au sosit încă, din toate circumscripțiile din provincie, la autoritățile bisericești timișorene. Astfel fiind amânăm pentru mâine publicarea rezultatului complet, promis pentru astăzi, al acestor alegeri.

— ADMINISTRATIVE. Rugăm pe domnișii abonați să achite abonamentul scriind pe cuponul mandatului clar: suma, numele, pronumele profesiunea, comuna, oficiul postal, județul. Domnișii deponitari — în restanță — sunt rugați insistent, ca fără întârziere să decon: ze achitând contul până la 31 Decembrie 1939.

† Dr. Petru Fieseriu

La Sannicolau mare s'a stins din viață, în urma unei pneumonii, în dimineața zilei de Vineri, 26 Ianuarie, distinsul parou ort. român dr. Petru Fieseriu.

Derunctul era fiu de țaran din frunțașă comună Nerău, a fost unul dintre cei mai distinși copii la școala primară confesională română de acolo și astfel a ajuns să facă liceul la Brașov, ca burșier al Fundației Schiffmann din comuna Comloș, luând bacalaureatul și fiind cel mai distins în seria lui.

Studiile teologice le-a făcut la Academia Teologică din Arad, iar cele juridice la Cluj, unde și-a luat doctoratul în drept.

Pentru calitățile lui alese, în timpul cât a fost elev teolog, a fost instructorul fiilor familiei Mocsony, unde a lăsat cele mai frumoase amintiri, prin bogăția cunoștințelor de care dispunea.

Și-a început cariera preotească în comuna Belinț, iar după doi ani a trecut la Sannicolau mare, unde a păstorit până la sfârșitul zilelor.

Vecinică să-i fie pomenirea.

Mica publicitate

Se cauta spre cumpărare o casă potrivită pentru școala de gospodărie urbană, grad I, din localitate. — A se adresa școlii.

De închiriat casă familiară în Str. Șincai 26, parter înalt, 3 camere frumoase, Essling-rollo, grădină de pomi. Informațiuni telefon 34-74.

Convocare

Noi parohul bisericii din parohia Timișoara-Elisabetin eparhia Timișoarei în temeiul ordinului circular No. 156/1939 convocăm Adunarea Parohială Electorală din susnumita parohie pe ziua de 4 Februarie anul 1940 la ora 11 a. m.

Adunarea se va ține îndată după oficierea Sfintei Liturghii în localul Școlii Primare No. 6 din Piața Lahovari și se va ocupa numai cu alegerea alor 2 membri mirenți în adunarea Eparhială a Timișoarei, fără ca să mai discute și alte chestiuni.

Corneliu Vuia
paroh, preș. adun. par.

Capitol Comoara din Insula Piraților

SERIA I

Mare film senzațional, în 2 serii, cu aventuri extraordinare și peripeții

cu: Don Terry, Gwen Gaze, Grant Withers.

Apollo

Azi sâmbătă

Cetățeanul revoltat

O splendidă comedie germană

Hans Moser

Josefine Dore, Hans Junkermann
Fritz Kampers.

ULTIMA ORĂ

Linia Mannerheim rezistă la infinit?

Ofensiva sovietică întâmpină o rezistență eroică din partea finlandezilor. Armata rusă a pierdut până acum 90.000 soldați

Helsinki, 27 (Rador.) — Comunicatul militar din seara zilei de 25 Ianuarie: In istmul Careliei situația relativ calmă. Inamicul a tras cu tunuri de tragere lungă asupra orașului Viipuri, dar fără rezultat. La Nord-Est de Ladoga, inamicul și-a continuat atacurile în tot cursul zilei. Cele mai înverșunate lupte s'au desfășurat în jurul localităților Mittojoki. Atacurile sovietice au fost respinse cu mari pierderi pentru inamic. In cursul serii de ieri, inamicul a început să atace la Kollanjoki, dar înainte de ivirea zorilor era definitiv respins.

In Laponia, inamicul a atacat pozițiile finlandeze de două ori, fără rezultat.

In aer, din cauza ninsorii, nicio activitate aeriană, cu excepția câtorva atacuri de bombardare de mică importanță la Samo, în arhipelagul insulelor Aaland. Atacurile n'au pricinuit victime.

PROBLEMA EVACUĂRII COPIILOR

Copenhaga, 27 (Rador.) — Ministrul

Războiul modern cere petrol

Paris, 27 (Rador.) — Ziarele franceze continuă să se ocupe de problemele petrolului, pe care o socotesc de cea mai mare importanță, întrucât războiul modern nu poate fi purtat decât de cel cari au la dispoziția lor petrolul.

„Petit Parisian” scrie că Germania, care are nevoie de o cantitate de milioane tone anual, nu-și poate acoperi această cantitate, decât dacă caută să încheie anumite acorduri pentru petrol din Galiția și din alte regiuni.

Scriitorul englez Wells a propus:

Bombardarea Berlinului

Agentia D. N. B. declară că germanii ar răspunde la aceasta prin bombardarea Londrei

Berlin, 27 (Rador.) — SCRITORUL ENGLEZ M. G. WELLS A PROPUȘ SA SE BOMBARDEZE BERLINUL, FĂRĂ MILA, CA SINGURUL MILOC DE A FACE GERMANIA SĂ CUINOASCA REALITATEA SITUAȚIEI. AGENȚIA DNB DECLARĂ:

WELLS ȘI AI SAI MORALIȘTI BRITANICI TREBUE SĂ INȚELEAGĂ ACEST LUCRU: ORICE INCERCĂRE DE A ARUNCA BOMBE ASUPRA CAPITALII GERMANE, VA AVEA CA RĂSPUNS MĂSURI DIN PARTEA FORTELOR AERIENE GERMANE, MĂSURI DESPRE CARE

prevederilor sociale al Finlandei, Fagerholm, a sosit la Copenhaga pentru a discuta cu guvernul danez chestiunea evacuării copiilor finlandezi.

Suedia este dispusă să găzduiască 200.000 copii, Norvegia 100.000, Danemarca tot 100.000 copii evacuați.

DELEGAȚIA ENGLEZĂ PRIMITĂ DE MINISTRUL DE EXTERNE FINLANDEZ

Helsinki, 27 (Rador.) — Delegația sindicatelor muncitorești engleze a fost primită Joi seara de d. Tanner, ministru de externe și șeful partidului socialist finlandez.

PIERDERILE SOVIETICE

Stockholm, 27 (Rador.) — După informațiuni primite din Moscova, ziarul

„Svenska Dagbladet” scrie că până acum armata sovietică a pierdut în Finlanda 90.000 soldați morți, răniți și degerați. Materialul utilizat de ruși s'a dovedit a fi în proporție de 50% ineficace. Comandanții sovietici au trebuit să fie schimbați în trei rânduri.

REZISTENȚA FINLANDEZĂ

Helsinki, 27 (Rador.) — Reuter anunță: Trupele finlandeze continuă să reziste după cinci zile de atacuri neînțetate. La Nord de lacul Ladoga și în istmul Careliei, ofensiva sovietică continuă. Sfortările sovietice de a întoarce linia Mannerheim nu au dus până acum la rezultat. Cercurile militare finlandeze socotesc că linia Mannerheim poate rezista aproape la nesfârșit, dacă flancurile ei nu sunt întoarse pela Nord.

Pe frontul de Vest

Dueluri de artilerie și sboruri de informație

Un cargobot german scufundat de echipajul său și un avion englez doborât

Paris, 27 (Rador.) — Comunicatul din seara de 25 Ianuarie: Zi calmă în ansamblu. Câteva acțiuni de artilerie.

Cargobotul german „Albert Ianus”, de 1600 de tone, interceptat de unul din vasele noastre, a fost scufundat de echipajul său.

Unul din vasele noastre de patrulare a atacat cu succes un submarin inamic.

COMUNICAT FRANCEZ

Paris, 27 (Rador.) — Comunicat francez: nimic de semnalat.

COMUNICAT GERMAN

Berlin, 27 (Rador.) — Comandamentul suprem al armatei comunică: In vest nimic de semnalat. Aviația a efectuat sboruri de recunoaștere deasupra unor sectoare ale frontului. Un avion britanic de recunoaștere, de tipul „Bristol Blenheim”, care venea din Franța, a fost doborât în apropiere de Duisburg pe când încerca să sboare deasupra regiunii Ruhr.

COMENTARIUL AGENȚIEI HAVAS

Paris, 27 (Rador.) — Comentând situația militară, agenția Havas scrie că observatorii francezi din Vosgi au zărit Joi un grup destul de important de soldați germani, cari lucrau la organizarea terenului.

Instiintată de această activitate, artileria franceză a îndreptat focul contra acestui punct. Au fost suficiente câteva salve bine ochite, pentru a împrăști lucrătorii germani. Artileria germană a ripostat timp de câteva minute, având

loc un duel de artilerie destul de fierbinte în restul frontului liniște.

Avioanele de recunoaștere franceze au executat raiduri în adâncime, în teritoriul german. In cursul unei asemenea misiuni, un avion izolat a fost atacat la o mare înălțime de 10 avioane de vânătoare germane. Avionul francez a reușit totuși să se degajeze într-o manevră abilă, revenind în bază.

COMENTARIUL AGENȚIEI D. N. B.

Berlin, 27 (Rador.) — D. N. B. scrie de pe front: Pe frontul occidental totul se menține. Activitate militară însemnată. In diferite sectoare s'au făcut hărțuiri alinamicului. Joi, tunurile însoțire ale infanteriei germane au concentrat focul asupra regiunii de Apach, după ce constataseră moartea de trupe. Un grup de cercetași francezi a fost respins. Un avion britanic doborât a fost găsit în regiunea Duisburg.

In sacii postali confiscați englezi de pe vasele americane s'au găsit numeroase documente

Londra, 27 (Rador.) — Corespondenții din Londra ai presei americane au fost convocați Joi la ministerul blocadei, unde li s'au arătat fotografii după un mare număr de documente găsite în

sacii postali confiscați pe vasele venite din Statele Unite. Din ele rezultă că pe această cale se făcea o importantă contrabandă de devize de cămbiuri ai Reichului din Statele Unite.